

TIEDON HALLITSIJASTA TIEDONKÄYTÖN SPARRAAJAKSI

TIETOAMMATTILAISTEN TYÖKENTTÄ on saanut alkunsa tiedon hankinnasta ja hallinnasta. Tämän päivän tehtäviä ovat tietosisältöjen tuntemus ja tietotulkkinä toimiminen. Tulevaisuuden haasteena on tiedon käytön edistäminen. Tietoasiantuntijat voivat tuottaa arvoa organisaatioille, sidosryhmille ja ympäröivälle yhteiskunnalle varmistamalla toiminnan tietopohjan lisäksi parhaat olosuhteet tiedon hyödyntämiseen.

Ammattikuntamme aamunsarastuksessa oli tärkeää pystyä hallitsemaan ja kuvailemaan tietoa. Ominta osaamista etenkin kirjastoalalla oli luettelointi, jota opeteltiin painetuista, paksuista luetteloista. Olennaista oli käyttää tietoammattilaisten yhteisön hyväksymiä asiasanoja, jotka linkittyivät sanastopuussa oikeaan kohtaan. Kirjastojen luokitusjärjestelmän sisäistäminen varmisti, että fyysiset kirjat päätyivät kirjastoissa oikeaan paikkaan ja johtamisesta kiinnostunut saattoi löytää oman alansa kirjallisuutta UDK-luokasta 65.01.

Verkkajulkaiseminen vei vallan tiedon hallitsijoilta

Internetin ja sosiaalisen median myötä jokaisesta kynnelle kykenevästä, kirjoitustaitoisesta (tai sinnepäin) henkilöstä on tullut sekä julkaisija että metatietojen haltija. Tietoammattilaisilta ei kysytä hyväksyntää twitterin hashtagille. Verkkosivujen asiasanoituksella tavoitellaan kävijämäärien ja myynnin kasvattamista – kuinka monta informaattikkoa niiden tekemisessä on mukana?

Tietoammattilaisten aikoinaan hallitsema metatiedottamisen kentälle on astellut valtava joukko uusia asiasanoittajia, tägääjiä ja muita toimijoita, jotka tuskin ovat opiskelleet tesauksia. Eikä se verkkojulkaisemisen maailmassa olekaan niin tarpeen – digitaaliset tietotuotteet voivat sijaita useissa hyllyluokissa.

Tulevaisuus on tiedon jalostuksessa

Toinen tärkeä toimintakenttä, tietoaineistojen hankinta ja välittäminen, on sekun mullistunut digitaalisen saatavuuden ja avoimen julkaisemisen myötä. Mihin siis ryhtyisimme seuraavaksi? Tietoammattilaisten tulevaisuuden polku voisi viedä meidät tiedon arvoketjun jalostusasteissa eteenpäin. Informaatiota ja tietoa osaamme jo hoitaa. Tulevaisuuden työkentällemme sopisivatkin yhteisen käsityksen ja tietämyksen luomisen tukeminen, joissa voimme keinoina käyttää vuorovaikutuksen ja verkostojen synnyttämistä.

Tietoammattilaisten osaamisella ja tiedonkäytön prosessien ymmärryksellä on mahdollista toimia tiedon luomisen tukena, yhdistää ihmisiä toisiinsa, siinä missä olemme jo onnistuneet tietoaineistojen tarjoamisessa. Ihmiset ja heidän välinen vuorovaikutuksensa voidaan nähdä uutena tietoaineistojen kategoriana.

Kuva: Jukka Rapo

KATJA HILSKA-KEINÄNEN

Tietojohtaminen ry:n hallituksen jäsen

Ihmiset ja heidän välinen vuorovaikutuksensa voidaan nähdä uutena tietoaineistojen kategoriana.

Tietopohjaisuus edellyttää tahtoa, teknologiaa ja vuorovaikutusta

Tieto-osaaja voi varmistaa yhteisen tietopohjan kokoamisen parhaalla tavalla ja tukea teknistä ja sosiaalista vuorovaikutusta. Oma kenttänsä on myös tietopohjaisuuden vaatimuksen edistäminen, jossa agendalla on etenkin yhteiskunnallisen päätöksenteon perustuminen tutkittuun, varmistettuun tietoon, ei intuitioon tai hyvässä porukassa tehtyyn ratkaisuun.

Jos olemme olleetkin jo oivallisia tietoaineistojen paikantamisessa ja käyttäjille saataville asettamisessa, on tulevaisuuden roolina kysyä, menevätkö nämä tiedot myös käyttöön ja miten voimme siinä entistä paremmin auttaa. Tiedon arvoketjussa eteenpäin liikkuminen ja oleellisten tarttumapintojen tunnistaminen antaa runsaasti ammatillisia kehittymisen mahdollisuuksia ja varmistaa osaamisemme tarpeen myös tulevaisuudessa. ■